

خانواده و فرزندان در دوره نوجوانی

پدر و مادر عزیز و گرامی:

با تقدیم بهترین و صمیمانه ترین سلام ها و درود ها به پیشگاه شما

هیچگاه از یاد خدا غافل نشوید.

فرزند امانت الهی است و این امانت الهی را به بهترین وجه تعلیم و تربیت کنید.

بهترین میراث شما فرزند صالح و با تقوا است.

کودکان و نوجوانان همانگونه رفتار می کنند که شما با آنها رفتار می کنید.

در برقراری رابطه با فرزندانان همواره خدا را حاضر و ناظر بدانید.

اصول برقراری رابطه انسانی با فرزندان در دوره دبیرستان:

- خانواده مهمترین و اصلی ترین نهاد تربیتی جامعه است.
- سعادت و شقاوت امتها مرهون رشادت و ضلالت خانواده است.
- تاریخ تواناترین ملتها را ملتی می داند که در آن خانواده قوی بوده است.

• **مهمترین قدم در فرایند تعلیم و تربیت :**

- آشنا کردن پدران و مادران به اصول و روشهای برقراری رابطه انسانی با فرزندان

آیا کسانی که می دانند با کسانی که نمی دانند برابر هستند ؟

• خیر؛ دانایان با نادانان برابر نیستند.

• نتیجه : هیچ پدری و مادری خود بخود نمی تواند پدر و مادر موفق بشود.

• پژوهش : هر قدر والدین داناتر و آگاهتر باشند؛ با مشکلات کمتری روبرو می شوند.

نیازهای روانی نوجوانان و جوانان :

نیاز به مهربانی و محبت

نیاز به امنیت و آسایش خاطر

نیاز به احساس تعلق داشتن

نیاز به قابلیت و احترام

نیاز به استقلال

نیاز به قدر دانی.

اگر نیازهای مهم نوجوان را بشناسیم می توانیم آنها را یاری کنیم.

شیوه های برخورد با نوجوان:

صمیمیت و رفاقت

پرهیز از خشونت

احترام و مهر و محبت

توجه به علایق نوجوان

مشورت

سهیم کردن نوجوان در برنامه ریزی ها

قاطعیت

با دقت گوش کردن به حرفهای نوجوان

پرهیز از تبعیض

شناخت درست نوجوان

رشد اخلاقی کودک و نوجوان :

• اخلاق کودک مبتنی بر دیگر پیروی است.

• اخلاق نوجوان مبتنی بر خود پیروی است.

• اخلاق کودک مبتنی بر دیگر پیروی است؛ یعنی :

• او رعایت ضوابط اخلاقی را می کند چون والدینش او را به این مساله امر کرده اند.

• از نظر کودکان والدین دارای قدرت تشویق و تنبیه هستند.

• اخلاق نوجوان مبتنی بر خود پیروی است؛ یعنی :

• او به اصول و ضوابط اخلاقی بعزت اینکه خود ارزش آنها را درک کرده تن می دهد.

• نوجوان فرمانهای اخلاقی والدین را مورد تعمق و بررسی قرار می دهد اگر آنها را

منطقی بداند به کار می گیرد

اصول برقراری رابطه انسانی با فرزندان دوره نوجوانی:

اصل آماده سازی نوجوان برای زندگی در دنیای واقعی

اصل توجه به نیازهای همه جانبه

اصل الگو پذیری و همانند سازی

اصل ثبات عاطفی

اصل ایجاد امنیت روانی

اصل حفظ عزت نفس

اصل برخورد مثبت و مثبت فکر کردن

اصل صداقت

اصل برقراری ارتباط کلامی و عاطفی

اصل قاطع و جدی بودن

اصول برقراری رابطه انسانی با فرزندان دوره دبیرستان:

اصل پذیرش و احترام

اصل محبت

اصل پرهیز از افراط و تفریط

اصل مسئولیت دادن

اصل پرهیز از تحمیل کردن

اصل مشورت کردن و خود تصمیم گیری

اصل پرهیز از مقایسه کردن

اصل هماهنگی و همکاری عاملان تربیتی

اصل توجه به کسب هویت نوجوان

اصل همدلی و همفکری

اصل آماده سازی نوجوان برای زندگی در دنیای واقعی:

آماده سازی نوجوان با دنیای واقعی یکی از مهمترین هدفهای تعلیم و تربیت است. آموختن برای زیستن باید هدف همه معلمان و مربیان باشد. هرگونه تقاضای نوجوان بایستی با دلیل و منطق پاسخ داده شود. تعلیم و تربیت بایستی در دنیای واقعی و طبیعی صورت گیرد. نوجوان بایستی با برنامه ریزی و بودجه بندی و اولویتهای آشنا شود. سعی شود با زمینه سازی و ایجاد آمادگی های لازم بتدریج به زبان ساده مختصر و صمیمانه واقعیتهای و حقایق زندگی با نوجوان در میان گذاشته شود.

اصل الگو پذیری و همانند سازی :

نوجوان از طریق همانند سازی با بزرگتر ها و چهره های درخشان یاد می گیرد که چگونه رفتار کند

سیره ائمه معصومین علیهم السلام بعنوان الگو و سر مشق برای نوجوانان قرار داده شود.

نوجوان در این دوره بیش از حد تحت تاثیر دوستان و همسالان و افراد با نفوذ است. والدین با رفتار و اعمال خود الگوهای شایسته ای برای فرزندان باشند.

نوجوان در فرایند رشد پدر و مادر خود را بعنوان قهرمان مورد تحسین قرار می دهد.

اگر رابطه پدر و مادر با فرزندان یک رابطه سالم و امن و پذیرا باشد تاثیر پذیری

فرزندان از آنها بیشتر است

اصل ایجاد امنیت روانی :

فضای خانه و خانواده سرشار از امنیت محبت و آرامش باشد.
فرزندان باید در خانه احساس امنیت روانی کنند.
کانون خانواده بایستی بهترین و امن ترین پناهگاه باشد.
ناامنی روانی مهمترین عات بروز ناهنجاریهای رفتاری و عاطفی بشمار می رود.
تحقیر کردن - سرزنش کردن - مقایسه کردن - داشتن انتظارات نابجا - دعوای خانوادگی و تنبیه کردن
موجب ناامنی درونی و آشفتگی عاطفی نوجوان می شود
اگر نوجوان اشتباه و یا کار نادرستی انجام داد هیچگاه نباید به او گفت:
(دوستت ندارم) - (تو دیگر پسر و یا دختر من نیستی)

اصل ایجاد برخورد مثبت و مثبت فکر کردن:

اجازه دهید دیدار شما با نوجوان خوشایند باشد.

اجازه دهید برخورد شما با نوجوان آرامش بخش باشد.

هنگامی که با نوجوان روبرو می شوید سعی کنید که از کلمه ها و عبارتهای تشویق آمیز استفاده کنید.

همواره در برخورد با فرزندانتان موفقیت ها-ونقاط مثبت و توانائیهای آنان را ببینید.
رفتارهای مطلوب فرزندان را تحسین کنید.

اصل برقراری ارتباط کلامی و عاطفی :

در هر فرصتی که پیش می آید با فرزندتان صحبت کنید.
هرشب پیش از خواب در کنار بستر او دقایقی بنشینید و در خلوت آرام آرام با او حرف بزنید.

همواره فعالانه به حرفهای نوجوان گوش کنید. و واکنشهای مناسب نشان دهید.
در ابتدای صحبت به نوجوان آزادی کامل بدهید تا از هر جا دلش می خواهد صحبتش را شروع کند.

ابتدا رفتارهای مطلوب و درست و سپس رفتارهای نامطلوب و نادرست او را بررسی کنید.

گاهی اوقات در طول روز با فرزند نوجوان خود خلوت کنید.
سعی کنید در یک فضای محبت آمیز ارتباط کلامی و عاطفی برقرار کنید.

اصل احترام و پذیرش:

نوجوانی که مورد پذیرش قرار می گیرد احساس خود ارزشمندی و اعتماد به نفس می کند.

نوجوانی که احساس ارزش کند از زندگی و زنده بودن خود احساس رضایت و شادمانی می کند.

اصل پذیرش نوجوان یعنی به یکتایی شخصیت-بی همتا بودن و متفاوت بودن او احترام بگذارید.

مشورت کردن با نوجوان - سهیم کردن او در برنامه ریزی های زندگی خانوادگی - توجه به نیازها و علائق او

و توجه به اوقات فراغت او همگی بیانگر و نشانگر احترام گذاشتن به نوجوان محسوب می شود.

اصل یرهیز از افراط و تفریط:

سعی کنید با نوجوان بر اساس اصل اعتدال رفتار نمائید.

سعی کنید نوجوان را به سوی حقایق هدایت نمائید.

سعی کنید نوجوان را با اصول، ارزشها، قواعد و واقعیتها آشنا کنید.

اصل پرهیز از تحمیل کردن:

نوجوانان باید تصمیم گیری در امور زندگی، تحصیلی و شغلی را تمرین کنند.

نباید پدران و مادران، پدر بزرگها و مادر بزرگها نظرات، رغبتها و علایق خودشان را به فرزندان تحمیل نمایند.

به نوجوانان اعتماد کنید و به آنها اجازه دهید که بتدریج پس از کسب آگاهیهای لازم خود تصمیم بگیرند.

اصل پرهیز از مقایسه کردن:

سوره نوح آیه ۱۱۴: به تحقیق خداوند شما را طور طور آفریده است.

تفاوت‌های موجود در انسان بیانگر این نکته است که :

پدر و مادر باید با فرزندان خود مطابق روحیه، علایق و ویژگی های او رفتار کنند.

هر گز توانایی های نوجوان را با نوجوان دیگر مقایسه نکنید.

هنگامی که نوجوان را با نوجوان دیگر مقایسه می کنید در واقع غرور او را می شکنید و

تواناییهای او را مورد غفلت قرار می دهید.

هر فردی را با خودش و وضعیت او در گذشته و حال مقایسه کنید.

اصل توجه به کسب هویت نوجوان:

نوجوان نیاز دارد هویت مشخصی از خود بدست آورد تا احساس ارزشمندی کند.
نوجوان در جستجوی نام است و می‌خواهد خود را بشناسد و بشناساند.
نوجوان در این زمان نیاز به تعلق داشتن به گروه و نیاز به پذیرفته شدن را بطور شدید
بیشتر از هر زمان دیگر احساس می‌کند.
نوجوان می‌خواهد که مشخص شود او کیست و چه می‌خواهد.
گاهی نوجوان فکر می‌کند همه چیز را می‌داند.
نوجوان دقیقاً چیزی نمی‌داند و بی‌تجربه است و نیاز به راهنمایی و همراهی دارد.
کوچکترین بی‌توجهی به نوجوان؛ آغاز انحراف است.
به نوجوان باید کمک کرد تا خویشتن خویش را همانطور که هست ببیند و بپذیرد و به
خود شناسی لازم نائل گردد.

با تشکر از توجه شما

